

صهیونیسم و نقد تاریخ‌نگاری معاصر غرب

دکتر محمدامیر شیخ نوری

شناسنامه پژوهشی اثر

عنوان طرح نامه: صهیونیسم و تاریخ‌نگاری معاصر

پژوهشگر: فرهنگ و مطالعات اجتماعی، گروه علمی: غرب‌شناسی،

محقق: دکتر محمدامیر شیخ نوری

ناظر علمی: دکتر سیدخداپار مرتضوی

ارزیابان علمی: دکتر کریم سلیمانی، آقای شمس‌الدین رحمانی

موضوع اصلی: صهیونیسم و تاریخ‌نگاری معاصر

موضوع فرعی: صهیونیسم و تاریخ‌نگاری معاصر اروپا

مدت انجام تحقیق: یک سال

صهیونیسم و نقد تاریخ‌نگاری معاصر غرب

دکتر محمدامیر شیخ نوری

ناشر: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

طراح جلد: بیژن صیفوری

چاپ اول: ۱۳۸۸

شمارگان: ۲۵۰۰ نسخه

قیمت: ۳۸۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۹۸۲-۳۳-۲

چاپ و صحافی: چاپخانه مجمع جهانی اهل بیت(ع)

سرشناسه: شیخ نوری، محمدامیر -

عنوان و نام پدیدآور: صهیونیسم و نقد تاریخ‌نگاری معاصر غرب / محمدامیر شیخ نوری.

مشخصات نشر: تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۸۷.

مشخصات ظاهری: ۳۶۲ ص. قیمت: ۳۸۰۰۰ ریال شابک: 978 - 964 - 2982 - 33 - 2

وضعیت فهرست نویسی: نیا

یادداشت: کتابنامه: ص. [۳۱۷]-۳۲۲

موضوع: صهیونیسم - تاریخ.

موضوع: صهیونیسم - اروپا. موضوع: صهیونیسم و یهودیت.

موضوع: قتل عام یهودیان، ۱۹۳۱-۱۹۱۵م.

شناسه افزوده: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

رده بندی کنگره: ۱۳۸۷ ۱۹۱۵/DS

رده بندی دیویی: ۹۵۶۹۴ ۵۱۰/۳۲۰

شماره کتابشناسی ملی: ۱۳۱۵۱۷۹

حق چاپ برای نشر محفوظ است

فهرست

پیشگفتار.....	۹
مقدمه.....	۱۳
فرضیه‌ها.....	۱۶
فرضیه‌های رقیب.....	۱۶
روش تحقیق.....	۱۷
اصطلاحات و مفاهیم کلیدی.....	۱۹

بخش اول: تاریخ‌نگاری معاصر اروپا و کشورهای تحت سلطه.....	۲۹
فصل اول: فرو ریختگی نظام استعماری و پیدایش تاریخ‌نویسی نو استعماری.....	۳۱
فصل دوم: مورخان اروپایی و صهیونیسم.....	۳۵
۱. اندیشه‌گران اروپا و برنامه‌های استعماری و استثماری.....	۳۸
۲. تاریخ‌نگاری اروپا و دولت اسرائیل.....	۴۸
فصل سوم: مورخان صهیونیست و علم یهودی‌شناسی.....	۷۹
۱. نسل اول مورخان صهیونیست.....	۸۹
۲. نسل دوم مورخان صهیونیست؛ از تاریخ صهیونیسم تا تاریخ یشوو.....	۱۰۴
۳. نسل سوم: تاریخ‌نگاری دانشگاهی (آکادمیک).....	۱۰۷

بخش دوم: استعمار و عملکرد آن در کشورهای اسلامی خاورمیانه....	۱۱۷
فصل اول: تحکیم و سلطه قدرت‌های اروپایی در خاورمیانه.....	۱۱۹

دین‌پژوهی، معرفت‌شناسی، فلسفه، عرفان و منطق فهم دین.
 دو: پژوهشکده نظام‌های اسلامی با گروه‌های: سیاست، اقتصاد، فقه و حقوق، مدیریت اسلامی، اخلاق و تربیت.
 سه: پژوهشکده فرهنگ و مطالعات اجتماعی با گروه‌های: مطالعات انقلاب اسلامی، تاریخ و تمدن، غرب‌شناسی، ادبیات اندیشه، فرهنگ‌پژوهی.
 مجلات:

فصلنامه‌های قیاسات، ذهن، کیهان، نقد اقتصاد اسلامی، فقه و حقوق، ماهنامه زمانه

دانشنامه‌ها:

۱. امام علی (ع)، قرآن‌شناسی، فرهنگ فاطمی (پس) - به نظر می‌رسد که این کتاب حاضر حاصل تلاش مؤلف محترم می‌باشد که مراجع ارزیابی، چاپ و انتشار آن توسط گروه غرب‌شناسی پژوهشکده فرهنگ و مطالعات اجتماعی صورت گرفته است.
 ۲. پایان ذکر است که این گروه عمدتاً با اهداف زیر فعالیت می‌کند:
 ۱. شناخت، ارزیابی و شناساندن زوایای مختلف اندیشه، سیاست و فرهنگ اسلامی.

۲. شناسایی راه‌های تعامل و مفاهیم فرهنگی و اندیشه‌ای بین اسلام و غرب و ساخت‌یکنی و اصطیاد عناصر انسانی و عقلانی فرهنگ و تمدن غرب و نیز بهره‌گیری از تجارب و دست‌آوردهای علمی آن.

۳. شناسایی زمینه‌ها و اقتضائات مختلف صدور فرهنگ و اندیشه اسلامی به غرب.

۴. مطالعه طرق و ساز و کارهای سلطه فرهنگی غرب در جهت حفظ اصالت و هویت فکری - فرهنگی جامعه اسلامی - ایرانی.

در راستای نیل به این اهداف، موضوع اثری که پیش رو دارید حائز اهمیت و اولویت می‌باشد و با لحاظ موارد فوق نسبت به سایر آثار متبشره در این حوزه، یک اثر کم نظیر و یا حداقل قابل توجه است. به همین سبب، پیشنهاد

چاپ و نشر آن در تاریخ ۸۴/۱۱/۱۷ در دستور کار گروه قرار گرفته و پس از طی مراحل ارزیابی در تاریخ ۸۶/۸/۲۱ به تصویب نهایی شورای علمی گروه رسیده است.

در اینجا، شایسته است از جناب آقای دکتر کریم سلیمانی و آقای شمس‌الدین رحمانی که عهده‌دار ارزیابی و نیز از جناب آقای دکتر محمد امیر شیخ‌نوری به خاطر تألیف این اثر سپاسگزاری نمایم.

از خوانندگان گرامی استدعا داریم، از طریق پایگاه اطلاع‌رسانی پژوهشگاه به آدرس www.iict.ir گروه را از نظرات و نقدهای خود بهره‌مند نمایند.

گروه غرب‌شناسی

پژوهشکده فرهنگ و مطالعات اجتماعی

مقدمه

واژه صهیونیسم همیشه با قتل و کشتار، تجاوز و ترور، تخریب و ویرانگری همراه بوده، و پرونده جنبش صهیونیستی مملو از جنایت، نیرنگ، دسیسه و دورویی است. حرکت صهیونیستی در آغاز بر اساس توطئه و دسیسه بنیان گذاشته شد، و سپس با حيله و فریب و اتکا به قدرت‌های امپریالیستی، شکل گرفت، و سرانجام با توسل به زور و اعمال جنایت و برقراری جو ترور و وحشت و در نهایت تجاوز به سرزمین‌های دیگران و اشغال آن‌ها، توانست دولت صهیونیستی اسرائیل را به وجود آورد.

صهیونیسم به عنوان یک حرکت سیاسی، در نیمه دوم قرن نوزدهم شروع به رشد کرد. در دهه آخر این قرن، فعالیت رهبران آن شدت گرفت و همزمان با آغاز جنگ جهانی اول، پیوند منافع قدرت‌های بزرگ اروپا و آمریکا با حرکت صهیونیسم در خاورمیانه، به ایجاد یک کشور یهودی در فلسطین انجامید. آگاهی مردم جهان نسبت به حقیقت صهیونیسم و ماهیت دولت اسرائیل، از بدو پیدایش تا کنون، از مراحل گذشته و تکامل یافته است.^۱

مرحله نخست: از زمان انتشار کتاب دولت یهود، اثر تئودور هرتسل، آغاز شد و تا پایان جنگ جهانی اول طول کشید. در این مرحله، جنبش صهیونیستی با حمایت دول استعمارگر اروپایی، کار خود را در زمینه آموزش و آماده‌سازی درونی یهودیان جهان، به‌ویژه یهودیان اروپا و جا انداختن مفهوم «دولت یهود»

۱. دوزۀ گارودی، تاریخ یک ارتداد، صص ۱-۳.

به عنوان یک آرمان مذهبی - نژادی برای قوم یهود متمرکز ساخت.
مرحله دوم: از پایان جنگ جهانی اول آغاز شد که به عنوان مرحله کسب امتیازات سیاسی یا ارضی و تأسیس پایگاه‌های سیاسی، نظامی، تروریستی و تبلیغاتی تحت حمایت حکومت انگلیسی در خاک فلسطین شناخته می‌شود. یهودیان ساکن اروپای شرقی و غربی به مهاجرت به سرزمین فلسطین تشویق و به آن سمت رانده می‌شوند.

مرحله سوم: با پیشرفت حرکت ناسیونال سوسیالیسم و غلبه گرایش‌های ضدیهودی در بین آلمانی‌ها و اروپاییان آغاز شد. همکاری‌های سودجویانه و فرصت‌طلبانه رهبران صهیونیسم با سران رژیم هیتلری، برای اعمال فشار بر یهودیان در جهت مهاجرت از اروپا به فلسطین، ویژگی این دوره است. این عملیات نیز از دید مردم جهان، حتی یهودیان ساکن در شرق، پنهان بود.
مرحله چهارم: پس از ختم جنگ جهانی دوم و انهدام رژیم نازی در اروپا آغاز شد. در این دوره، حمله و اشغال جدی و همه‌جانبه سرزمین فلسطین تدارک دیده شد و با سرعت پیش رفت.

مرحله پنجم: از جنگ ژوئن ۱۹۶۷ به بعد آغاز شد. علی‌رغم شکست مصر و اعراب در این جنگ، فضای روشنفکری جهان نسبت به ماهیت نژادپرستانه، تجاوزپیشه و اشغالگر صهیونیسم آگاهی یافت و فضای مبارزه و مقابله با رژیم صهیونیستی از عناصر مذهبی - ملی کشورهای عرب و غیر عرب فزاینده‌تر رفت و تمامی گروه‌های شرقی، چپ، آزادی‌خواه و انقلابی جهان عرب و اروپا را فرا گرفت.

مرحله ششم: که هم اکنون در آستانه آن هستیم، مرحله‌ای است که اندیشمندان مستقل و انسان دوست جهان به ماهیت و اصول بنیادی این دولت وارد می‌شوند و در می‌یابند که مبانی و فرضیاتی که رژیم اسرائیل نظراً بر آن‌ها استوار است، حقیقت ندارند و پندارها یا اسطوره‌هایی کاذب بیش نیستند که به عمد ایجاد شده‌اند و متفکران و روحانیون عارف دین یهود و پیروان واقعی حضرت موسی (ع) منکر آن می‌باشند.

تاریخ‌نویسان معاصر اروپا هم تمام سعی و تلاش خود را به‌کار بردند تا صهیونیسم و سپس دولت صهیونیسم اسرائیل را توجیه کنند. در این زمینه، کتاب‌ها و مقالات متعددی نگارش و کنفرانس‌های بسیاری برگزار شده و می‌شود. درباره همه این مسائل دو نکته قابل ذکر است:

۱. دارا بودن یک منظور قبلی در این بررسی‌ها.
۲. کمک‌های بی‌دریغ سازمان‌های صهیونیستی در اروپا و آمریکا به انتشار و گسترش این‌گونه تحقیقات.

در این آثار کوشش می‌شود تا دولت صهیونیسم را جانشین منطقی و ادامه روند طبیعی دولت‌های عهد عتیق سرزمین فلسطین به مردم دنیا، معرفی کنند. مثلاً آلتون محقق انگلیسی، در این زمینه در کتاب خود به نام *ساختمان یک ملت* که در سال ۱۹۶۳ منتشر شده است، می‌نویسد: حلقه ارتباطی آشکاری بین تاریخ باستانی سرزمین فلسطین، و تاریخ اخیر، پر معنی و مملو از پیکار آن دولت، تحت حاکمیت عثمانی موجود است به‌طوری که می‌توان گفت که فلسطین زمان اعلامیه بالفور^۱ و بالاخره دولت کنونی اسرائیل، در واقع یک امر واحد به‌شمار می‌آیند.

بنابراین محققین و مورخین استعمار، توجیه‌گر مسائلی هستند که حقانیت و یا توجیه تاریخی ندارند. به شرح زیر:

۱. فرهنگ قوم اسرائیل تنها فرهنگی است در خاورمیانه که توانسته است خارج از همه فرهنگ‌های دیگر اقوام شرق، جاودان بماند و همانند فرهنگ یونان باستان در غرب، بنیان و اساس تمام فرهنگ مشرق زمین را تشکیل می‌دهد.

۲. اقوام اسرائیل تنها مردمی هستند که با سطح عالی و متکامل تمدن خویش، توانسته‌اند خارج از دیگر مردم شرق و با حفظ اختصاصات خود، به حیات خویش ادامه دهند.

۳. اسرائیلی‌ها نخستین مردمی بوده‌اند که از ده تا هشت قرن قبل از میلاد

به نگارش تاریخ پرداخته‌اند.

۴. آن‌ها از دولت صهیونیسم، به منزله ملتی که نام خود را در طی ۴۰۰۰ سال در سینه تاریخ حک کرده است، یاد می‌کنند و با شاخ و برگ فراوان به تشریح ادعای خویش می‌پردازند.

فرضیه‌ها

۱. تاریخ‌نویسی معاصر اروپا در دفاع از صهیونیسم بر حفظ منافع استعمارگران مبتنی می‌باشد.

۲. خمیرمایه اصلی اندیشه صهیونیستی، یعنی بازگشت به فلسطین و تأسیس حکومت اسرائیل، در اصل از سوی قدرت‌های استعماری در اروپا مطرح شده است.

۳. افسانه قدمت صهیونیسم که امروز هم ترویج می‌شود، به این منظور خلق و ابداع شد که ایده‌ها، عقاید و نقشه‌های صهیونیسم را از انظار پنهان دارد. همچنین عملی را که موجب ظهور آن شده است از خاطرها بزداید.

۴. اسرائیلی‌های امروز، غالباً آن‌هایی هستند که بعداً به دین یهود گرویده‌اند و پیوند نژادی، آن طوری که صهیونیست‌ها ادعا می‌کنند، با اسرائیلی‌ها یا عبری‌هایی که در فلسطین در زمان حضرت مسیح (ع) و یا قبل از وی زندگی می‌کردند، ندارند. بنابراین صهیونیست‌های امروز اغلب قوم بنی اسرائیل نیستند.

فرضیه‌های رقیب

۱. دولت صهیونیسم را مشروع می‌دانند، خصوصاً بعد از شناسایی آن توسط سازمان ملل متحد.

۲. صهیونیسم را یک امر مقدس می‌دانند و معتقدند طرفداران صهیونیسم همان فرزندان یهودیان قدیم هستند. و اینان دولت اسرائیل را به مثابه یکی از «معجزات خلقت و حکمت بشری» می‌دانند.

۳. از لحاظ تاریخی دولت اسرائیل را نماینده همه یهودیان جهان معرفی می‌کنند.

روش تحقیق

اولین اقدام در یک پژوهش تاریخی، آشنایی با منابع تحقیق و بررسی امکان دستیابی به مدارک می‌باشد. چگونگی طبقه‌بندی این منابع و مآخذ و نحوه استفاده صحیح از آن‌ها در مرتبه بعدی قرار می‌گیرد.

روش تحقیق در این پژوهش با شیوه مطالعه کتابخانه‌ای و اسنادی صورت گرفته و به لحاظ اینکه تحقیق از نوع نظری و تاریخی است، موضوع صهیونیسم و تاریخ‌نگاری معاصر هم در چارچوب نظری و نیز با تکیه بر کتاب‌ها و اسناد تاریخی همراه با تجزیه و تحلیل و استدلال‌های تاریخی، مورد ارزیابی قرار گرفته است.